

ՄԱՍ 2. ԳՈՐԾԱՌՈՒԹԱՅԻՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

Հաշվի առնելով Եռամյա ծրագրով սահմանված՝ վիճակագրության զարգացման առումով ռազմավարական ուղղությունները, հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել են ընդհանուր գործառույթային հետևյալ հիմնական միջոցառումները (աշխատանքները)։

2.1. ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴԱՇՏԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄ ԵՎ ՄԵԹՈՂԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

Ընդհանուր առմամբ, հաշվետու ժամանակահատվածում հրավիրվել է Խորհրդի 49 նիստ (այդ թվում՝ 2010 թվականին՝ 16, 2011 թվականին՝ 18 և 2012 թվականին՝ 15)։ Նիստերի ընթացքում քննարկվել է 184 հարց (այդ թվում՝ 2010 թվականին՝ 64, 2011 թվականին՝ 61 և 2012 թվականին՝ 59) և արդյունքում ընդունվել 253 որոշում (այդ թվում՝ 2010 թվականին՝ 101, 2011 թվականին՝ 80 և 2012 թվականին՝ 72), որից՝ 104 նորմատիվ (այդ թվում՝ 2010 թվականին՝ 62, 2011 թվականին՝ 10 և 2012 թվականին՝ 32) և 112 անհատական (այդ թվում՝ 2010 թվականին՝ 2, 2011 թվականին՝ 70 և 2012 թվականին՝ 40) որոշում։

1. «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթների պահանջների կատարման, ինչպես նաև պետական վիճակագրության բնագավառը կարգավորող իրավահարաբերությունների հստակեցման ու կանոնակարգման նպատակով հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել են, մասնավորապես, հետևյալ միջոցառումները։

ա) ի կատարումն «Պետական վիճակագրության մասին» ՀՀ օրենքի հոդված 11-ի 7-րդ մասով սահմանված պահանջի, Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 2010 թվականի մարտի 23-ի թիվ 07-Ա որոշմամբ հաստատվել և ՀՀ Ազգային ժողով է ներկայացվել «Հայաստանի Հանրապետության 2007-2009 թվականների պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագրի կատարման հաշվետվությունը»¹ : Հաշվետվությունն արտացոլում է «Հայաստանի Հանրապետության 2007-2009 թվականների պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագրի մասին» ՀՀ օրենքով² սահմանված պետական վիճակագրական գործունեության հիմնական ուղղությունների իրագործման կատարողականը։

¹ Տես նաև՝ <http://www.armstat.am/am/?nid=333>)

² Ընդունված՝ ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 17 նոյեմբերի 2009թ.։ Հրապարակված է՝ ՀՀ Պաշտոնական տեղեկագիր թիվ 64 (730), 16.12.2009թ.)

բ) ի կատարումն «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 11-ի հոդված 5 և 6 մասերով սահմանված դրույթների, ինչպես նաև հաշվի առնելով ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հունվարի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի գործունեության միջոցառումների ծրագիրը և գերակա խնդիրները հաստատելու մասին» թիվ 77-Ն որոշման հավելված 1-ի 137-րդ կետով հաստատված պահանջները, Ծառայության կողմից մշակվել և վիճակագրական տեղեկատվության թվով 55 սպառողների (այդ թվում՝ պետական մարմիններ, գիտակրթական հաստատություններ, հասարակական միություններ, զանգվածային լրատվամիջոցներ, միջազգային կազմակերպություններ և այլն) կարծիքին էր ներկայացվել «Հայաստանի Հանրապետության 2013-2015 թվականների պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագրի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը: Օրենքի նախագիծը միաժամանակ, գետեղվել էր Ծառայության պաշտոնական կայքէջում՝ արձագանքման խնդրանքով:

«Հայաստանի Հանրապետության 2013-2015 թվականների պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագիրը» ներառում է երկրի տնտեսական, ժողովրդագրական, սոցիալական և բնապահպանական իրավիճակի դիտարկման համար անհրաժեշտ վիճակագրական տեղեկատվությունը՝ հաշվի առնելով առկա ռեսուրսների սահմանափակումները, վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների վրա դրվող պարտականությունների ծավալը և ծախսերի արդյունավետությունը:

Օրենքն ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի 2012 թվականի դեկտեմբերի 19-ի նիստում³:

2. «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում ամրագրված դրույթներին համապատասխանեցման նկատառումներից ելնելով, հաշվետու ժամանակահատվածում շարունակվել են նաև մի շարք օրենսդրական և ենթաօրենսդրական ակտերում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները: Մասնավորապես, կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գործունեության տեսակների՝ Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչով սահմանված գործունեության տեսակներին համապատասխանեցման, և ըստ այդմ, դասակարգչի սկզբունքների ու մոտեցումների կիրառման միասնականության ապահովման նկատառումներով պայմանավորված, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներով հաստատվող՝ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններին և/կամ դրանց կողմից իրականացվող գործունեության տեսակներին առնչվող նախագծերում նշված (թվարկված) գործունեության տեսակները Ծառայության առաջարկությամբ խմբավորվել են՝ համաձայն Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի:

---

³ Հրապարակված է Պաշտոնական տեղեկագիր՝ թիվ 66 (940), 28.12.2012թ.

3. Շարունակվել են վիճակագրության բնագավառը կարգավորող ենթօրենսդրական դաշտի կատարելագործման, ամբողջականացման, ինչպես նաև արդեն իսկ ընդունված ու կիրառվող իրավական ակտերի՝ օրենսդրության մեջ տեղի ունեցած փոփոխություններին համապատասխանեցման ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները: Ընդհանուր առմամբ, հարկ է փաստել, որ վիճակագրության բնագավառը կարգավորող ենթօրենսդրական դաշտն արդեն իսկ ձևավորված է, և աշխատանքներն ուղղորդված են դրանց կատարելագործմանը: Հաշվետու ժամանակահատվածում, Խորհրդի կողմից, մասնավորապես, հաստատվել են հետևյալ նորմատիվ իրավական ակտերը.

ա) Խորհրդի 2010 թվականի փետրվարի 17-ի «Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 2002 թվականի հուլիսի 26-ի թիվ 110-Ն («Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության աշխատակազմ պետական կառավարչական հիմնարկ ստեղծելու, Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության կանոնադրությունը և աշխատակազմի կառուցվածքը հաստատելու մասին») որոշման մեջ լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ 09-Ն որոշում⁴:

Որոշման ընդունման նպատակահարմարությունը պայմանավորված էր կանոնադրության որոշ դրույթների հստակեցման ու կատարելագործման, մասնավորապես «Գանձապետական համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի կատարման ապահովման անհրաժեշտությամբ:

բ) Խորհրդի 2010 թվականի մայիսի 12-ի «Վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների կողմից էլեկտրոնային փոստով վիճակագրական փաստաթղթերի Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայություն ներկայացման կարգը և համաձայնագրի օրինակելի ձևը հաստատելու մասին» թիվ 12-Ն որոշում⁵:

Որոշման ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է ինչպես պաշտոնական վիճակագրության սկզբունքներից (Եվրոպական վիճակագրության փորձառության օրենսգրքի 9-րդ՝ «Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափավորություն» սկզբունք), այնպես էլ «Պետական վիճակագրության մասին» ՀՀ օրենքից:

գ) Խորհրդի 2011 թվականի դեկտեմբերի 2-ի «Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 2001 թվականի հունիսի 25-ի թիվ 53 («Վիճակագրական գաղտնիքի պահպանման կարգը հաստատելու մասին») որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» թիվ 09-Ն որոշումը⁶:

Որոշման ընդունման նպատակահարմարությունը պայմանավորված էր ՀՀ Նախագահի 2009 թվականի մայիսի 6-ի «Եվրոպական հարևանության քաղաքականության Հայաստանի

⁴ Հրապարակված է Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագիր՝ թիվ 8 (360), 01.04.2010թ.

⁵ Հրապարակված է Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագիր՝ թիվ 15 (367), 01.07.2010թ.

⁶ Հրապարակված է Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագիր՝ թիվ 29 (412)¹, 26.12.2011թ.

Հանրապետություն - Եվրոպական միություն (ԵՀՔ ՀՀ-ԵՄ) գործողությունների ծրագրի կատարումն ապահովող 2009-2011 թվականների միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՆԿ-68-Ա կարգադրության 3-րդ կետի կատարումն ապահովելու նպատակով ԵՀՔ ՀՀ-ԵՄ 2009-2011 թվականների միջոցառումների ցանկով նախատեսված ԵՄ տվյալների պահպանման և վիճակագրական գաղտնիության կանոնակարգերի մոտարկման միջոցառումն իրականացնելու նպատակով՝ հաշվի առնելով նաև 2009 թվականի Եվրամիության վիճակագրական ծառայության (Եվրոստատ), Ազատ առևտրի եվրոպական ասոցիացիայի և ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողովի կողմից ՀՀ պաշտոնական վիճակագրության ազգային համակարգի գլոբալ գնահատման շրջանակում ներկայացված առաջարկությունները:

4. Հաշվետու ժամանակահատվածում շարունակվել է Խորհրդի նորմատիվ որոշումների՝ որպես գերատեսչական նորմատիվ ակտ, Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում պետական գրանցման գործընթացը: Գրանցվել են ընդհանուր թվով 104 նորմատիվ իրավական ակտեր (որից՝ 93 վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթեր ու դրանց լրացման հրահանգներ կամ դրանց փոփոխություններ ու լրացումներ), այդ թվում ըստ տարիների՝ 2010 թվականին՝ 62 (56), 2011 թվականին՝ 10 (8) և 2012 թվականին՝ 32 (29):

Վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթերի առումով հարկ է նշել, որ հաստատված վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթերը համապատասխանեցվել են նաև Տնտեսական գործունեության տեսակների և Արտադրանքի դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգիչներով սահմանված սկզբունքներին ու մոտեցումներին:

5. Հաշվի առնելով «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 13-րդ հոդվածի 8-րդ մասի, ինչպես նաև Խորհրդի 2002 թվականի մայիսի 10-ի «Վարչական (տեղեկատվական) ռեգիստրների վարման և դրանցից տեղեկատվության ստացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 109 որոշմամբ հաստատված կարգի դրույթները, 2011 թվականի ընթացքում Խորհուրդն անհատական որոշումներով հավանություն է տվել Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների և գերատեսչությունների կողմից հավաքագրվող վարչական վիճակագրական թվով 2 հաշվետվությունների և դրանց լրացման հրահանգներ, երկուսն էլ Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կողմից հավաքագրվող վարչական վիճակագրական հաշվետվություններ են, 2012 թվականի ընթացքում՝ վարչական վիճակագրական թվով 11 հաշվետվությունների, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության կողմից հավաքագրվող վարչական վիճակագրական 9 հաշվետվություններ և դրանց լրացման հրահանգներ, Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության կողմից հավաքագրվող վարչական վիճակագրական 1 հաշվետվություն և Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության կողմից հավաքագրվող վարչական վիճակագրական 1 հաշվետվություն և դրանց լրացման հրահանգ:

2.2. ՄԵԹԱՏՎՅԱԼՆԵՐ

Արժույթի միջազգային հիմնադրամի վիճակագրական վարչությունը տարբեր երկրների վիճակագրական տեղեկատվության որակի, թափանցիկության, տվյալների համադրելիության ապահովման, միջազգային հանրությանը դրանց օգտագործման ավելի լայն հնարավորությունների ընձեռնման, կիրառվող մեթոդաբանության և դրա հետագա զարգացման ծրագրերին տեղեկացնելու նպատակով, հիմնել է Տվյալների տարածման ընդհանուր համակարգ՝ ՏՏԸՀ (1997 թվականի դեկտեմբեր) և Տվյալների տարածման հատուկ ստանդարտ՝ ՏՏՀՍ (1996 թվականի մարտ): Թվարկվածներից ՏՏԸՀ-ին Հայաստանի Հանրապետությունն անդամագրվել է դեռևս 2001 թվականի մարտի 29-ին:

Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության, Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության ու Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասնագետների կողմից իրականացված համատեղ աշխատանքների արդյունքում, 2003 թվականի նոյեմբերի 7-ին Հայաստանի Հանրապետությունն անդամակցեց ՏՏՀՍ-ին (դառնալով այդ ստանդարտին անդամագրվող 54-րդ երկիրը), կատարելով կարևոր քայլ՝ ուղղված երկրի վիճակագրական համակարգի համապատասխանեցմանը վիճակագրության ոլորտում միջազգային կարևոր ստանդարտներից մեկին:

ՏՏՀՍ-ն պարունակում է մշտական պահպանման խիստ պահանջներ, ինչի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հրապարակայնորեն առկա է Արժույթի միջազգային հիմնադրամի Ստանդարտների տարածման տեղեկագրում՝ <http://dsbb.imf.org/Default.aspx>: Ստանդարտների տարածման տեղեկագիրը ներկայումս ներառում է համապարփակ փաստաթղթեր (մեթատվյալներ, ինչպես նաև դրանց համառոտ մեթոդաբանությունը) անգլերեն լեզվով ՏՏՀՍ-ի տվյալների կատեգորիաների մասով Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական փորձառության վերաբերյալ, որը վկայակոչում է Ծառայության կողմից վարվող Ազգային ամփոփ տվյալների էջում ներառված երկրի արդիական տվյալները՝ <http://docs.armstat.am/nsdp/>: Ծառայության պաշտոնական կայքէջի «Դասակարգիչներ և մեթոդաբանություն» հատվածի «Մեթատվյալներ» ենթահատվածում զետեղված են նաև մեթատվյալների հայերեն և ռուսերեն տարբերակները:

ՏՏՀՍ-ն ներառում է 21 խումբ ցուցանիշներ, որոնք ընդգրկված են իրական, դրամավարկային, ֆինանսական, արտաքին և սոցիալ-ժողովրդագրական հատվածներում: Այդ ցուցանիշների արդիականացումն իրականացվում է ամսական և եռամսյակային, իսկ մեթատվյալների և դրանց համառոտ մեթոդաբանության արդիականացումը՝ եռամսյակային կտրվածքով: Տվյալների արդիականացման ժամկետները ներկայացված են Ծառայության կողմից վարվող նախապես տարածման օրացույցի էջում՝ <http://docs.armstat.am/nsdp/arc/>:

SSՀԱ-ի շրջանակում 2008 թվականի ապրիլի 14-ից 25-ը Հայաստան է այցելել Արժույթի միջազգային հիմնադրամի համապատասխան առաքելության 7 մասնագետներից բաղկացած խումբ, որի նպատակն էր կազմել Հայաստանում (Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայություն, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի և Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն) տվյալների վերաբերյալ Ստանդարտների և կոդերի պահպանման գեկույցը (ROSC) Տվյալների որակի գնահատման ձևաչափի (DQAF) շրջանակում: 2009 թվականի փետրվարի 10-ին Արժույթի միջազգային հիմնադրամի պաշտոնական կայքէջում (<http://www.imf.org/external/NP/rosc/rosc.aspx>) գետեղվել է Հայաստանի վերաբերյալ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի Ստանդարտների և կոդերի պահպանման գեկույցը, որը ներառում է տվյալների որակի գնահատման ձևաչափի օգտագործմամբ մանրամասն գնահատումը: Ձեկույցը ներառում է վիճակագրական համակարգի տվյալների 6 խմբերի (Ազգային հաշիվներ, Սպառողական գների ինդեքս, Արտադրողների գների ինդեքս, Պետական ֆինանսների վիճակագրություն, Դրամավարկային վիճակագրություն և Վճարային հաշվեկշռի վիճակագրություն) գծով ընդհանուր առմամբ 132 համապատասխանության (ստանդարտների և կոդերի պահպանման) գնահատական: Գնահատականները բաշխված են հետևյալ կերպ. 108 բաղադրիչի գծով համապատասխանություն (ստանդարտների և կոդերի պահպանում), 24 բաղադրիչի գծով՝ հիմնականում համապատասխանություն (ստանդարտների և կոդերի պահպանում): Ստանդարտների և կոդերի անհամապատասխանություն արձանագրված չէ (չպահպանման կամ հիմնականում չպահպանման գնահատականներով բաղադրիչներ առկա չեն):

2.3. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻՉՆԵՐ ԵՎ ԲԻՉՆԵՍ ՌԵԳԻՍՏՐ

Տեխնիկատնտեսական և սոցիալական տեղեկատվության դասակարգման և կողավորման միասնական համակարգի ստեղծման անհրաժեշտությամբ պայմանավորված, հաշվետու ժամանակահատվածում Ծառայության կողմից շարունակվել են համապատասխան դասակարգիչների մշակման, գրանցման և ներդրման ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները:

1. Տեխնիկատնտեսական ու սոցիալական տեղեկատվության դասակարգիչների ներդրման նպատակով, հիմք ընդունելով Եվրոպական Համայնքների վիճակագրական ծառայության կողմից հաստատված Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի նոր խմբագրությունը (ՏԳՏՀԴ խմբ.2) 2010-2012 թվականներին իրականացվել է Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի 2009 թվականին վերանայված տարբերակի ներդրման կազմակերպական միջոցառումների իրականացում:

2. Հայաստանի Հանրապետությունում «Վիճակագրության համար տարածքային միավորների անվանացանկ» (ՆԱԹՍ) (հաստատված Եվրախորհրդարանի 2003 թվականի մայիսի 26-ի թիվ 1059/2006 որոշմամբ) դասակարգչի ներդրման նպատակով մշակվել է

«Վիճակագրության համար տարածքային միավորների Հայաստանի Հանրապետության դասակարգիչը», որն ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 2010 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 01-Ն որոշմամբ⁷:

3. «Արտադրանքի դասակարգումն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների» դասակարգչի 2008 թվականի վերանայված տարբերակը հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի 2011 թվականի հոկտեմբերի 11-ի թիվ 772-Ն որոշմամբ և 2011 թվականի նոյեմբերի 7-ին գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում⁸: Նշված դասակարգչի հաստատումն, ըստ էության, նախադրյալներ է ստեղծում երկրում տեխնիկատնտեսական տեղեկատվության կողմնորոշման միասնական ու արդեն իսկ ավարտուն և ամբողջական՝ «գործունեության տեսակ - արտադրանք» դասակարգչային գործիքակազմի ներդրման համար:

4. Միավորված ազգերի կազմակերպության Վիճակագրական հանձնաժողովի կողմից մշակված «Անհատական սպառման դասակարգիչ ըստ նպատակների»⁹ դասակարգչի հիման վրա մշակվել և հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի 2012 թվականի փետրվարի 21-ի թիվ 161-Ն որոշմամբ և 2012 թվականի ապրիլի 2-ին գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում: Դասակարգիչը կոչված է տնային տեսությունների վերջնական ծախսերը դասակարգելու համար:

5. Զուգահեռաբար, շարունակվել են նաև տնտեսական գործունեության տեսակների և արտադրանքի դասակարգիչների՝ պետական վիճակագրության բնագավառում ներդրման ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները, որի առնչությամբ մի շարք վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթեր և դրանց լրացման հրահանգներ (մեթոդական ցուցումներ) արդեն իսկ համապատասխանեցվել են նաև դասակարգիչներով սահմանված սկզբունքներին և մոտեցումներին:

6. Վիճակագրական տեղեկությունների հավաքագրման ընտրանքային եղանակների ներդրման նախադրյալների ձևավորման նպատակով հաշվետու ժամանակահատվածում լայնածավալ աշխատանքներ են իրականացվել Ծառայության բիզնես ռեգիստրի կայացման ուղղությամբ, օգտագործելով տեղեկատվության հավաքագրման ինչպես ուղղակի (այդ թվում՝ միջազգային համագործակցության շրջանակում իրականացված համապատասխան հետազոտությունների միջոցով) այնպես էլ անուղղակի (վարչական ռեգիստրների միջոցով) աղբյուրները:

Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալությունից ու Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեից, որպես համապատասխան վարչական ռեգիստրներ վարող մարմինների կողմից, սահմանված

⁷ Հրապարակված է Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագիր թիվ 7 (359), 15.03.2010թ.

⁸ Հրապարակված է Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագիր թիվ 25 (408)¹, 14.11.2011թ.

⁹ Հրապարակված է Գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագիր թիվ 9 (422)¹, 02.04.2012թ.

ժամկետներում և պարբերականությամբ ստացվել են իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի վերաբերյալ Ծառայության բիզնես ռեգիստրի վարման համար անհրաժեշտ տվյալները: Բիզնես ռեգիստրի ձևավորման և արդիականացման նպատակով տարեկան պարբերականությամբ հավաքագրվել և արդիականացվել են նաև վիճակագրական դիտարկման դաշտում ընդգրկված առևտրային իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի վերաբերյալ տվյալները:

Բիզնես ռեգիստրի ձևավորման և արդիականացման նպատակով Ծառայության մարզային գործակալություններից, ինչպես նաև կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստացվել, համադրվել և ամփոփվել են իրենց վիճակագրական մշտադիտարկման դաշտում առկա իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի բազաները:

2011 թվականի նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին բիզնես ռեգիստրի տվյալների բազայի արդիականացման և ամբողջականացման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկի ֆինանսավորմամբ «Մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների շրջանակում ՀՀ կազմակերպությունների բիզնես ռեգիստրի հետազոտություն» ծրագրի շրջանակում իրականացվել է 10600 իրավաբանական անձանց հետազոտություն:

Ընդհանուր առմամբ հարկ է փաստել, որ նշված և նախկինում իրականացված մի շարք հետազոտությունների արդյունքներով հնարավոր է եղել ձևավորել հնարավորինս ամբողջական բիզնես-ռեգիստր (իրավաբանական անձանց մասով), նախադրյալներ ստեղծելով հետագայում հիմնական շեշտադրումը դեպի դրա որակական կատարելագործումն ուղղորդելու համար:

7. Ինչպես արդեն նշվեց, բիզնես ռեգիստրի կայացումն իր հերթին փոխկապակցվում է նաև ընտրանքային մեթոդների ամբողջական ներդրման և այդ ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքների ինտենսիվացման հետ. այդ առնչությամբ, հաշվետու ժամանակահատվածի տարեկան ծրագրերով նախատեսված աշխատանքների ենթատեքստով, մաթեմատիկական և վիճակագրական մեթոդների կիրառմամբ, իրականացվել են նախատեսված բոլոր վիճակագրական հետազոտությունների ընտրանքները և ստացված արդյունքների տարածման աշխատանքները: